

Научна област: 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление: 3.3. Политически науки

Факултет: "Международна икономика и администрация"

Катедра „Администрация, управление и политически науки“

ВСУ "Черноризец Храбър"

СТАНОВИЩЕ

За дисертационния труд на
ЗБИГНЕВ БЯЛОБЛОЦКИЙ

**на тема „АНАЛИЗ НА СТАБИЛНОСТТА И ЕФЕКТИВНОСТТА НА
ПРАВИТЕЛСТВА В ПОЛИТИЧЕСКИТЕ СИСТЕМИ НА
СТРАНИТЕ ОТ ИЗТОЧНА ЕВРОПА“**

за присъждане на образователна и научна степен „**доктор на науките**“ по
научна специалност 3.3. Политология.
от доц. д-р Ангелина Мирославова Марковска

Настоящето становище е изготвено в съответствие със Заповед № 163 от 20.02.2018 г. на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър.“ Становището включва шест части – данни за дисертацията и автореферата, анализ на съдържанието на дисертационния труд, приноси, критични бележки, публикации и заключение.

Представените документи, дисертационен текст и публикации напълно отговарят на изискванията. Не ми е известно да са допуснати нарушения в процеса на изработване на дисертацията и свързаните с нея публикации.

1. ДАННИ ЗА ДИСЕРТАЦИЯТА И АВТОРЕФЕРАТА

Представеният дисертационен труд прави впечатление най-напред с добре структурирания текст в обем от 357 страници. Състои се увод, четири проблемни глави, заключение, библиографска справка и три приложения. Ясно са очертани обекта, предмета, целите, задачите, основната изследователска хипотеза, изследователските методи и

структурата на работата. В представената си формулировка, те са защитими и са напълно подходящи за подобен род текст. Броят на използваните източници е около 1072 - заглавия на английски, руски, както и други източници на информация като интернет платформи и пр. тоест, достатъчен за написването на една добра и коректна в научно отношение дисертация.

Източниците са разнообразни, авторитетни и сред тях няма неизползвани. Цитираната научна литература е релевантна на темата. Техническото оформление на текста съответства на общоприетите изисквания. Авторефератът е в обем от 30 стр. и адекватно обобщава съдържанието на дисертацията и научните приноси.

2. АНАЛИЗ НА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Актуалността и значимостта на настоящето изследване е до голяма степен предопределена от динамиката на политическите процеси в контекста на правителствените кабинети в страните от Източна Европа, попаднали във фокуса на настоящето изследване, а именно - Азербайджан, Армения, Белорусия, Грузия, Молдова, Русия и Украйна. В хронологичните рамки между 1991-2012 година комплексно и задълбочено е проследена връзката между стабилността и ефективността на институциите на властта в тези страни с типа политически режими.

Едно от безспорните достойнства и приноси на дисертацията е оригиналността и по отношение на изследването на проблематиката в сравнителен план в България, проследявайки институционалните детерминанти и атрибути, които не са свойствени за консолидираните и полуконсолидираните демократични страни в Европа и света.

Прилагайки четири теоретико-методологически подхода за анализ нивото на стабилност и две измерения за ефективността на политическите кабинети в страните от Източна Европа, авторът убедително проследява и разкрива закономерностите, по които функционират политическите системи в тях,

предпочитайки полупрезидентциализма с непартийни правителства, гарантиращи по-висок коефициент на стабилност, но по-ниска стойност на индикатора ефективност.

Към достойнствата на научната разработка бих добавила и коректно заявения и използван методологически инструментариум, адекватен на поставените цели и задачи; задълбочено познаване на институционалните уредби на страните от Източна Европа и адекватен понятиен апарат.

3. НАУЧНИ ПРИНОСИ

Приносите на дисертацията са обусловени от избора на обекта и предмета на изследване. Най-общо могат да бъдат изведени следните приносни моменти:

1. Предложен е цялостен механизъм за изучаване едновременно на проблема за стабилността и за ефективността на правителствата в съвременните политически системи на страните от Източна Европа с помощта на методологията на сравнителната политология;

2. Убедителна аргументация за корелацията по оста тип политическа система - ефективност на системата на управление, доказвайки, че най-ефективни са партийните правителствени кабинети и кабинетите, формирани в хибридните, а не в авторитарните политически режими;

3. Проследена и анализирана е взаимообосновеността между хоризонталното и вертикално ниво на взаимоотношенията между клоновете на властта и обществото от една страна и управленската стабилност и ефективност на политическите системи в Източна Европа, от друга.

4. На базата на проведените изследвания, фиксирали индекси и задълбочен анализ е изведен уникален модел за класификация на политическите кабинети в страните от Източна Европа, който може да бъде използван като база данни за бъдещи политологични изследвания в страните от региона, както и за прогностични цели.

4. БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

Нямам формално основание за отправяне на критични бележки към рецензирания дисертационен труд, защото те биха били резултат на мои анализи и мнения по разглежданите проблеми.

Бих си позволила само да отправя една препоръка, касаеща методологията на самото изследване и би могла да бъде приета като идея за бъдещи научни изследвания по темата на дисертацията. Смятам, че един поглед към стабилността и ефективността на политическите системи през призмата на политическата култура и ценностни модели в страните от Източна Европа би допринесъл за пълнотата на политологическия анализ.

5. ПУБЛИКАЦИИ

По темата на дисертацията докторантът има 20 публикации, вкл. студии, статии и доклади на научни конференции, което е напълно достатъчно и отговаря на изискванията за провеждане на процедурата по защитата.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертацията „Анализ на стабилността и ефективността на правителствата в политическите системи на страните от Източна Европа“ съдържа изследователски приноси със значима научна, методологична и практическа стойност и съответства напълно на изискванията за присъждане на научната степен „доктор на науките“.

Това ми дава основание с убеденост да дам **положителна оценка** на дисертационния труд и предлагам на уважаемото научно жури да гласува за получаването от страна на г-н Збигнев Бялоблоцки на научната степен „доктор на науките“ по професионално направление 3.3. Политически науки.

30/03/2018 г.

.....
/Доц. д-р Ангелина Марковска/